„Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Central, (judecător: Irina Dragulean)
dosarul nr.2a-194/2023

C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I
Colegiul civil şi de contencios administrativ

D E C I Z I E

27 aprilie 2023 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele completului Stela Procopciuc
Judecători Dumitru Corolevschi și Diana Stănilă
Grefier Natalia Pasat

examinând în ședință publică, apelul declarat de Nicolai Melnic împotriva hotărîrii Judecătoriei Edineț, sediul Central din 09 noiembrie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Melnic împotriva lui Andrian Ghețu cu privire la recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată ;

C O N S T A T Ă :

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 3 mai 2022, Nicolai Melnic, prin intermediul reprezentantului său, avocatului Ghenadie Odobescu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrian Ghețu cu privire la recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 20 aprilie 2021 în adresa Inspectoratului de Poliție Edineț, a parvenit informația telefonică, precum și plângerea Președintelui raionului Edineț, Nicolai Melnic, prin care a solicitat de a fi luate măsuri conform legislației cu Andrian Ghețu, care la data 20 aprilie 2021 în jurul orelor 08:20-09:30 în sediul Consiliului raional Edineț, precum și în biroul său de serviciu, a dat dovadă de un comportament agresiv și neadecvat tulburând liniștea și ordinea publică.

3. A mai indicat că, la data de 06 mai 2021, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Edineț, Lisnic Comeliu, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, seria MAI05244587 prin care s-a constatat comiterea de către Andrian Ghețu a faptei contravenționale în următoarele circumstanțe, la data de 20 aprilie 2021 în jurul orelor 08:20-09:30, în incinta Consiliului raional Edineț a dat dovadă de un comportament neadecvat, intrând fără voie în biroul de serviciu al Președintelui raionului, unde în acel timp se

petrecea ședință. Totodată Andrian Ghețu se exprima cu ton ridicat, cu expresii ofensatoare în adresa conducerii raionului, în așa mod tulburând liniștea și ordinea publică.

4. Comunică că, potrivit aceluiași proces-verbal cu privire la contravenție, seria MAI05244587, fapta menționată supra, a fost încadrată juridic de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Edineț în prevederile art. 354 Cod Contravențional, iar prin decizia de sancționare din aceiași dată, 06 mai 2021, inserată în conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție respectiv, agentul constatator l-a recunoscut vinovat pe Andrian Ghețu pentru fapta comisă, aplicându-i sancțiune sub formă de amendă în mărime de 20 unități convenționale, echivalentul a 1000 lei.

5. Susține că, contravenientul Andrian Ghețu, la data de 20 mai 2021, s-a adresat în instanța de judecată cu contestație, prin care și-a expus dezacordul cu procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05244587 din data de 06 mai 2021, solicitând dispunerea încetării procesului-contravențional, din lipsa faptului contravenției.

6. Menționează că, la data de 25 iunie 2021 a fost emisă hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central, potrivit căreia contestația depusă de Andrian Ghețu privind anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI05244587 din data de 06 mai 2021, întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Edineț, Lisnic Corneliu, în privința lui Andrian Ghețu în baza art. 354 Cod Contravențional și a deciziei de sancționare contravențională din aceiași dată prin care i-a fost aplicată sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 20 unități convenționale, echivalentul a 1000 lei, s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

7. Notează că, în cadrul procesului contravențional, prin ordonanța din 23 aprilie 2021, Nicolai Melnic a fost recunoscut în calitate de victimă.

8. Afirmă că, prin acțiunile ilegale și neîntemeiate ale pârâtului Andrian Ghețu, reclamantului, i-au fost cauzate stări de nervozitate care în consecință au dus la suferințe psihice, deprimări, fapt ce impune și solicitarea prejudiciului moral.

9. Argumentează că, pârâtul Andrian Ghețu la data de 20 aprilie 2021 în jurul orelor 08:20-09:30 în incinta Consiliului raional Edineț a dat dovadă de un comportament neadecvat, intrînd fără voie în biroul de serviciu al Președintelui raionului, Nicolai Melnic, unde în acel timp se petrecea ședință. Totodată Andrian Ghețu se exprima cu ton ridicat, cu expresii ofensatoare în adresa conducerii raionului, în așa mod tulburând liniștea și ordinea publică.

10. Consideră că, prin acțiunile ilegale ale pârâtului, reclamantului i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin stări psihologice și anume: prin lezarea onoarei, tristețe, rușine, disconfort sufletesc enorm, umilință, inferioritate, disconfort general, insatisfacție, stres și alte atribute ce definesc

statutul moral. Acțiunile ilegale ale pârâtului Andrian Ghețu, mai ales, acesta activând într-o instituție publică, au dus la suferințe morale grave reclamantului Nicolai Melnic.

11. Reiterează că, prejudiciul moral, fiind suferințele psihice sau fizice, presupune faptul că acțiunile celui ce a cauzat acest prejudiciu trebuie să genereze o reacție psihică negativă în conștiința persoanei vătămate (suferințe psihice), cît și senzații negative (suferințe fizice). Emoțiile negative care persistă și acum, i-au afectat enorm starea psihică lăsându-i consecințe și în prezent, deoarece suferințele emoționale durează în timp.

12. În atare împrejurări, consideră că pârâtul urmează să fie obligat la plata despăgubirilor morale.

13. Invocă că, repararea integrală a prejudiciului presupune repararea atât a prejudiciului patrimonial, cît și a celui nepatrimonial. Dauna morală, reprezintă rezultatul dăunător direct de natură patrimonială al unei fapte ilicite prin care se aduce o vătămare valorilor și drepturilor extrapatrimoniale ce sunt strâns legate de personalitatea umană.

14. La fel comunică că, aprecierea prejudiciului moral nu se rezumă la determinarea „prețului" suferinței fizice și psihice care sunt inestimabile, ci înseamnă aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicației acestuia pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate. Trebuie să se aprecieze ce a pierdut persoana vătămată pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial din ceea 3 ce ar însemna o viață normală, liniștită și fericită pentru aceasta în momentul respectiv, dar și în viitor în societatea respectivă.

15. Luând în considerație natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate, consideră necesar de a-i fi acordată drept compensație morală suma de 50 000 lei, reprezentând o compensare suficientă, echitabilă și nicidecum diminuată a prejudiciului moral cauzat.

16. Își întemeiază pretențiile în baza prevederilor art. 45 Cod contravențional, art. art. 19 alin. (1), 2036 alin. (1)-(2), 2037 Cod civil și solicită admiterea cererii de chemare în judecată; încasarea de la pârâtul Andrian Ghețu în beneficiul său a sumei de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor legate de asistența juridică în mărime de 5000 lei.

Poziția instanței de fond:

17. Prin hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din 09 noiembrie 2022, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Melnic împotriva lui Andrian Ghețu cu privire la recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

- S-a încasat de la Andrian Ghețu, c/p *****, născut la *****, domiciliat în *****, în beneficiul lui Nicolai Melnic, c/p *****, domiciliat în *****, suma de 1000 (una mie) lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție și suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.
- În rest, pretențiile lui Nicolai Melnic către Andrian Ghețu s-au respins, ca fiind neîntemeiate.
- S-a încasat de la Andrian Ghețu, c/p *****, născut la *****, domiciliat în *****, în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 (una sută) lei.

Solicitarea și argumentele apelantului:

18. Nefiind de acord cu hotărârea judecătoriei Edineț, sediul Central din data de 09 noiembrie 2022, Melnic Nicolae prin intermediul avocatului său Sandu Stela a formulat la data de 08 decembrie 2022 o cererea de apel nemotivată, prin care a solicitat casarea parțială a hotărîrii în latura neadmiterii acțiunii, cu emiterea unei hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

19. Ulterior la data de 28 februarie 2023 apelantul prin intermediul oficiului poștal a expediat în adresa instanței de apel motivat, în care a indicat aceeași solicitări ca și în cererea de apel inițială.

20. În motivarea cererii sale de apel apelantul a indicat aceleași cerințe ca și din cererea de chemare în judecată. Suplimentar apelantul a indicat că, instanța de fond în mod eronat a apreciat caracterul și gravitatea suferințele psihice suportate în urma faptei contravenționale săvârșite de pîrîtul Ghețu Andrian, dispunând spre încasare suma minimă pentru prejudiciul moral. Considerând, că suma încasată de la Ghețu Andrian nu este proporțională cu mărimea prejudiciului morală în coraport cu fapta ilicită săvârșită de intimat și cu suferințele produse de Melnic Nicolai.

21. Susține apelantul că, instanța de fond nu a ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, și anume de faptul că Ion Nistor a suportat extrem de sensibil și dureros consecințele celor produse. Nu a fost evaluat impactul psihologic al acțiunilor intimatului asupra apelantului, obrăznicia și cinismul cu care a fost comisă fapta de către intimatul Ghețu Andrian.

22. Mau susține apelantul că, prima instanță nu a motivat acordarea despăgubirii pentru prejudiciul moral cauzat prin contravenție în raport cu criteriile prevăzute de lege, nu a făcut o evaluare a personalității lui Ion Nistor. Susține că prin acțiunile ilegale ale lui Andrian Ghețu, apelantului i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin stări psihologice și anume prin, lezarea onoarei, tristețe, rușine, disconfort general, insatisfacție, stres și alte atribute ce definesc statutul moral. Acțiunile ilegale ale lui Andrian Ghețu au dus la suferințe morale grave lui Ion Nistor.

23. Consideră că instanța de fond nu a ținut cont de măsura în care compensarea sumei de 1000 lei, poate aduce satisfacție apelantului în rezultatul suferințelor suportate, sub acest aspect hotărârea instanței de fond nefiind motivată în corespundere cu prevederile legale.

24. Apelantul mai menționează că, valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor suportate de Ion Nistor constituie suma de 50 000 lei, această sumă o consideră necesară pentru a fi reabilitată starea emoțională ce a fost dezechilibrată.

25. În aceste împrejurări, consideră apelantul că instanța de fond în mod neîntemeiat a încasat din contul intimatului prejudiciul moral doar în mărime de 1000 de lei.

26. Cât privește cheltuielile de asistență juridică, consideră apelantul că suma de 3000 de lei achitată avocatului urmează de a fi încasată integral din contul pârâtului.

Argumentele părților expuse în ședința instanței de apel:

27. În ședința instanței de apel participanții la proces nu s-au prezentat. Procedura de citare legală fiind executată.

28. Apelantul Melnic Nicolai a fost citat la adresa indicată în cererea de apel, ***** (f.d. 101), iar avocatul acestuia Sandu Stela a fost înștiințată despre examinarea cauzei prin intermediul poștei electronice la adresa odobescu&partenerii@gmail.com (f.d.100). Intimatul Ghețu Andrian fiind înștiințat despre examinarea cauzei la adresa indicată în cererea de apel: mun. Edineț, str. Dostoevschii 16 ap. 8 (f.d. 101).

29. Potrivit avizului de recepție (f.d. 102), la data de 03 martie 2023 intimatul Ghețu Andrian a recepționat citația instanței de apel.

30. Potrivit avizului de recepție (f.d. 103) citația expediată în adresa apelantului Melnic Nicolai a fost returnată instanței de apel cu mențiunea ,,nereclamant”.

31. La data de 27 aprilie 2023 reprezentantul apelantului Melnic Nicolai, avocatul Sandu Stela expediază în adresa instanței de apel, prin intermediul poștei electronice, o cerere prin care solicită examinarea cauzei în lipsa sa și a persoanei pe care o reprezintă (f.d. 105-106).

32. Astfel, potrivit art. 105 alin. (11) CPC, citaţia sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat şi avocaţilor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor sau prin orice mijloc de comunicare ce asigură transmiterea şi confirmarea primirii acestor acte. La solicitarea persoanelor fizice, citația sau înștiințarea poate fi transmisă acestora prin mijloace de comunicare ce asigură transmiterea şi confirmarea primirii acestor acte sau prin poșta electronică în cadrul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

33. Totodată, articolul 102 alin. (41) CPC, prevede că, participanții la proces înştiinţaţi în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

34. Prin urmare, în temeiul art. 379 CPC, instanța de apel a dispus examinarea cauzei in lipsa participanților la proces înștiințați în mod legal, despre data, ora și locul examinării cauzei.

Aprecierea instanței de apel:

35. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, examinând înscrisurile, audiind participanții la proces, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi pasibil respingerii cu menținerea hotărîrii instanței de fond reieșind din următoarele motive.

36. În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

37. În această ordine de idei, Colegiul Civil conchide că potrivit materialelor cauzei, la 09 noiembrie 2022, Judecătoria Edineț, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii (f.d. 64), iar la data de 08 decembrie 2022 Melnic Nicolae prin intermediul avocatului său Sandu Stela a contestat-o cu apel. Prin urmare, Colegiul Civil conchide că apelantul s-a încadrat în termenul legal de contestare.

38. În conformitate cu art.385 lit. a) CPC, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărârea primei instanțe.

39. În accepțiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importantă pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

40. În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importantă pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de

instanța judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecțiile părților şi ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

41. În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

42. În acord cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

43. Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanța pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.

44. Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importantă la soluționarea cauzei şi care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei.

45. Din conținutul celor relatate Colegiul Civil reține că, sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art.373 alin.(1), (2), (5) CPC, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

46. Colegiul reliefează că, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanței inferioare (Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

47. Sursele de Soft Low - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, stabilește că o motivație şi o

analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

48. Instanța de apel menționează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de aşi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

49. În opinia Colegiului judiciar, prima instanță a ținut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislația în vigoare.

50. Colegiul constată că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată.

51. Astfel, conform art. 5 alin. 1 CPC, Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

52. Deci actele cauzei atestă că, Melnic Nicolai s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrian Ghețu, solicitând încasarea prejudiciului moral cauzat în urma contravenției în sumă de 50 000 lei. Totodată reclamantul a solicitat încasarea de la Andrian Ghețu a cheltuielilor de judecată, formate din cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

53. Examinând cererea de chemare în judecată, judecătoria Edineț, sediul Central, prin hotărârea din data de 09 noiembrie 2022, admite parțial acțiunea reclamantului Melnic Nicolai, dispunând spre încasarea de la Andrian Ghețu suma de 1000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și 3000 de lei cu totul de cheltuieli de judecată. În rest, pretențiile lui Melnic Nicolai le respinge, ca fiind neîntemeiate. Totodată, instanța dispunând spre încasarea de la Andrian Ghețu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 100 lei.

54. Invocând ilegalitatea și netemeinicii hotărîrii judecătoriei Edineț, sediul Central din 09 noiembrie 2022, Melnic Nicolai prin intermediul avocatului său Sandu Stela o contestă cu apel, solicitând casarea parțială a acesteia, în latura respingerii acțiunii, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea sa să fie admisă integral.

55. Verificând legalitatea și temeinicii hotărîrii contestate, prin prisma argumentelor invocate de apel în cererea sa de apel Colegiul Civil constată că soluția instanței de fond potrivit căreia a fost admisă parțială acțiunea reclamantului Melnic Nicolai este una întemeiată; instanța ierarhic inferioară examinând cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art.130 CPC, a pronunțat o hotărâre legală și întemeiată, din care considerente instanța de apel le va menține.

56. La caz instanța de apel va menționa că, în conformitate cu art. 9 alin. 2 lit. f. CPC, drepturile și obligațiile civile apar în cauza cauzării de prejudicii unei alte persoane.

57. În conformitate cu art. 19 alin. 1-3 Cod Civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (2) Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum şi profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic).

58. Potrivit prevederile art. 21 Cod Civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităților de apărare a drepturilor civile reiese din esența dreptului încălcat şi din caracterul consecințelor acestei încălcări.

59. Din conținutul normelor enunțate, Colegiul Civil reține că, repararea prejudiciilor reprezintă acea metodă de apărare a drepturilor civile încălcate, care dă posibilitate persoanei drepturile căreia au fost lezate să ceară repararea integrală acestora.

60. Posibilitatea persoanelor fizice de a apela la metoda de reparare a prejudiciilor rezultă din faptul lezării lor în drepturi, metodei de reparare a prejudiciilor îi este atribuit un caracter universal de apărare a drepturilor civile.

61. În aceste circumstanțe Colegiul apelează la dispozițiile capitolului XXXIII Cod Civil, care stabilește condițiile survenirii răspunderii pentru cauzarea de prejudicii, subiecții care răspund pentru prejudiciile cauzate, precum şi ordinea de repararea a prejudiciului cauzat vieții şi sănătății persoanelor, compensarea pagubei morale.

62. Aici Colegiul Civil remarcă faptul că, norma de drept comun în materia răspunderii delictuale (obligațiilor delictuale), ce consacră principiul reparării integrale a prejudiciului extra contractual, se conține în art. 1998 Cod Civil, care prevede că, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

63. Astfel, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja şi în lipsa unor condiții. Nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial (moral) ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective. Pentru antrenarea răspunderii delictuale este necesar ca între fapta ilicită şi prejudiciu să existe un raport cauzal. Raportul cauzal este şi condiția în funcție de care se determină mărimea despăgubirii. Se repară numai prejudiciul care este consecința directă a faptei ilicite.

64. Conform prevederilor art. 2036 alin.1) CC, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

65. Colegiul Civil consideră necesar de a menționa că, prejudiciul moral se referă la o lezare adusă drepturilor extrapatrimoniale, neeconomice ale persoanei, provenind din atingerea adusă acelor valori sau atribuite ale individului care îi definesc personalitatea.

66. Deci, prejudiciul moral poate fi definit ca o totalitate de suferințe fizice și psihice pe care le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului, respectiv acesta urmează a fi compensat numai atunci când a fost cauzat prin fapte ce lezează drepturile personale nepatrimoniale ale persoanei vătămate. Or, există un raport direct între natura valorilor lezate și natura prejudiciului pretins a fi cauzat. Astfel, prejudiciul este de natură morală numai în cazul în care este urmarea încălcării valorilor de aceiași natură. Reintegrând, se poate concluziona că prejudiciul moral se compensează doar în cazul în care fapta ilicită care a adus atingere drepturilor patrimoniale a fost culpabilă.

67. Reieșind din cadrul legal precitat, Colegiul Civil conchide că compensația prejudiciului moral urmărește scopul de a repara de fapt prin echivalent bănesc

suferințele psihice şi fizice cauzate de făptuitor, astfel încât cuantumul acesteia trebuie să fie echitabil şi proporțional suferințelor cauzate, adjudecarea unei sume ce ar depăși aceste principii fiind contrară Legii şi constituind o îmbogățire fără justă cauză.

68. Potrivit prevederilor art. 2037 CC, 1) mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. 2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. 3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

69. Potrivit art. 45 Cod contravențional, (1) persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale. (2) Soluționînd cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui.

70. Sub aspectul dat, se reține că, potrivit legii, sarcina probațiunii reparării prejudiciului moral este pusă pe seama reclamantului, care urmează să prezinte instanței probe pertinente, concludente și admisibile prin care să confirme temeinicia acestei cerințe.

71. Colegiu Civil judiciar consideră că, în cazul din speță prin comiterea contravenției prevăzute de art. 354 Cod contravențional, intimatul Andrian Ghețu a prejudiciat drepturile personale nepatrimoniale ale apelantului Ion Nistor, cauzându-i suferințe morale, dar nu în măsura după cum le estimează ultimul.

72. În cadrul ședinței instanței de fond și în cadrul ședinței instanței de apel s-a constatat cu certitudine că, la data de 20 aprilie 2021, în perioada orelor 8:20-9:30, pîrîtul-intimat Andrian Ghețu aflîndu-se în incinta Consiliului raional Edineț, a dat dovadă de un comportament inacceptabil, întrând în biroul de serviciul al președintelui raionului Edineț, unde în acel timp se petrecea ședința

de lucru. Pîrîtul-intimat Andrian Ghețu se exprima cu un ton ridicat, cu expresii ofensatoare în adresa conducerii raionale. Astfel, acesta tulburând liniștea și ordinea publică.

73. În urma plângerii depuse de Președintele raionului Edineț -Melnic Nicolai, la data de 23 aprilie 2021 a fost emisă ordonanța privind pornirea procesul contravențional, (pe faptul huliganismului nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acţiuni similare ce tulbură ordinea publică şi liniştea persoanei fizice), adică în temeiul art. 354 Cod Contravențional.

74. Astfel, la data de 6 mai 2021 în privința lui Andrian Ghețu a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI05244587, pe faptul că, la 20 aprilie 2021, în perioada orelor 08:20-09:30, aflându-se în incinta Consiliului raional Edineț, a dat dovadă de un comportament neadecvat, intrând fără voie în biroul de serviciu al Președintelui raionului unde în acel timp se petrecea ședința de lucru. Andrian Ghețu, se exprima cu ton ridicat, cu expresii înjositoare în adresa conducerii raionului, în așa mod tulburând liniștea și ordinea publică, acțiunile acestuia fiind încadrate de către agentul constatator în baza prevederilor art. 354 Cod contravențional, fiindu-i aplicată sancțiune sub formă de amendă în mărime de 20 unități convenționale, echivalentul a 1000 lei (f. d. 20).

75. Nefiind de acord cu procesul verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare din 6 mai 2021, Andrian Ghețu la data de 20 mai 2021 o contestă în instanța de judecată.

76. Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 25 iunie 2021, s-a dispus respingerea, ca fiind neîntemeiată, contestația depusă de Andrian Ghețu împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 6 mai 2021, întocmit de către agentul constatator al Inspectoratului de Poliție Edineț, Corneliu Lisnic și a deciziei de sancționare din aceiași dată, iar la 12 iulie 2021, hotărârea instanței de judecată a rămas definitivă și irevocabilă (f. d. 39-42).

77. În circumstanțele date și din probele anexate la dosar, Colegiul Civil reține că, Andrian Ghețu la data de 20 aprilie 2021, în perioada orelor, 8:20-9:30, aflându-se în incinta Consiliului raional Edineț, a dat dovadă un comportament inacceptabil, intrând fără voie în biroul de serviciu al Președintelui raionului Edineț, unde în acel moment se petrecea ședința de lucru. Intimatul Andrian Ghețu se exprima cu un ton ridicat și cu expresii înjositoare în adresa conducerii raionului. Astfel, tulburând liniștea și ordinea publică.

78. Pentru fapta sa, Andrian Ghețu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea contravenției administrative, prevăzute de art. 354 Cod Contravențional, iar în acest sens, fiindu-i întocmit, la data de 06 mai 2021, un proces verbal și decizia de sancționate. Procesul verbal și decizia de sancționare fiind contestată de

Andrian Ghețu, însă prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 25 iunie 2021, contestația depusă de Andrian Ghețu a fost respinsă, ca neîntemeiată. Astfel, hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 25 iunie 2021 având un caracter definitiv, fiindu-i aplicabilă puterea de lucru judecată.

79. Prin urmare, Colegiul Civil reține că, Andrian Ghețu a acționat în mod ilicit cauzând un prejudiciu moral prin acțiunile sale apelantului, respectiv este pasibil de răspunderea de daune prevăzute de articolele 2036 – 2037 citate supra.

80. Totodată, Colegiul Civil reține că la stabilirea prejudiciului moral, prima instanță corect s-a bazat pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral prevăzute și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale corect concluzionând că reclamantul a suferit diferite consecințe negative pe plan moral, estimându-le la suma de 1000 lei.

81. La caz, instanța de apel reține că suma de 50 000 lei solicitată spre încasare de către reclamant-apelant cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă și disproporțională principiilor compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral.

82. Luând în considerație, principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, ținând cont de gravitatea abaterilor care i-au fost aduse reclamantului-apelant, precum și faptul că, totuși pârâtul-intimat a fost recunoscut vinovat în acțiunile sale ilegale și a fost pedepsit contravențional, fiindu-i stabilită în acest sens o sancțiune contravențională sub formă de amendă, instanța de judecată corect a conchis că, din contul lui Andrian Ghețu urmează a fi încasat prejudiciul moral în mărime de 3 000 lei în beneficiul lui Ion Nistor, respingând în rest acțiunea ca neîntemeiată.

83. Instanța de apel conchide că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral prima instanță a ținut cont de criteriul general invocat de CEDO ce constă în aceea că, despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă reputației, având în vedere totodată, gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale datorită naturii lor nepatrimoniale o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor realizându-se prin apreciere raportată la elementele de fapt.

84. Astfel, în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire și se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral

suferit (hot. CEDO, Nikolova v. Bulgaria din 25.03.1987, T.W. v. Malta 29.04.1999).

85. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor (*Beylor v. Italia 28.05.2002, Selmouni v. Franța 28.07.1999*).

86. Referitor la cerința de recuperare a cheltuielilor de judecată, Colegiul Civil consideră că și suma de 3000 de lei, încasată de instanța de fond cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este justificată, reieșind din următoarele:

87. Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

88. În temeiul art.96 alin. (1) și (1^1) CPC, (1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (1^1) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

89. Respectiv, Colegiul civil consideră că instanța de fond corect a admis cheltuielile de asistență juridică suportate de către Ion Nistor în mărime de 3000 lei, calificând cheltuielile ca fiind reale, necesare şi rezonabile reieșind din volumul de muncă realizat.

90. Colegiul Civil constată că argumentele invocate în cererea de apel, în esența lor, sunt similare argumentelor expuse în cererea de chemare în judecată care au fost deja supuse examinării şi aprecierii juste de către instanța de fond, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, iar actele normative vizate au fost interpretate şi aplicate elocvent de instanța de fond prin prisma circumstanțelor importante ale pricinii. Instanța de apel notează că, reprezentantul apelantei nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării netemeiniciei hotărârii instanței de fond.

91. În consecință, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO şi anume cauza Rebait şi alţii contra Franţei, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes", consideră necesar de a respinge şi alte argumente invocate în apel, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanței.

92. Din considerentele menționate şi avînd în vedere că prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural

şi apreciind probele în conformitate cu art.130 Codul de procedură civilă, a emis o hotărâre legală, iar argumentele invocate în cererea de apel nu au suport probator, Colegiul Civil și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge apelul şi de a menține hotărârea Edineț, sediul Central din 09 noiembrie 2022.

93. În conformitate cu art.art.385 lit. a),390 CPC, Colegiul civil ;

D E C I D E :

Se respinge apelul declarat de Nicolai Melnic.

Se menține hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul Central din 09 noiembrie 2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Melnic împotriva lui Andrian Ghețu cu privire la recuperarea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată .

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicarea deciziei integrale prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele completului
judecător Stela Procopciuc

Judecători Dumitru Corolevschi

Diana Stănilă